

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

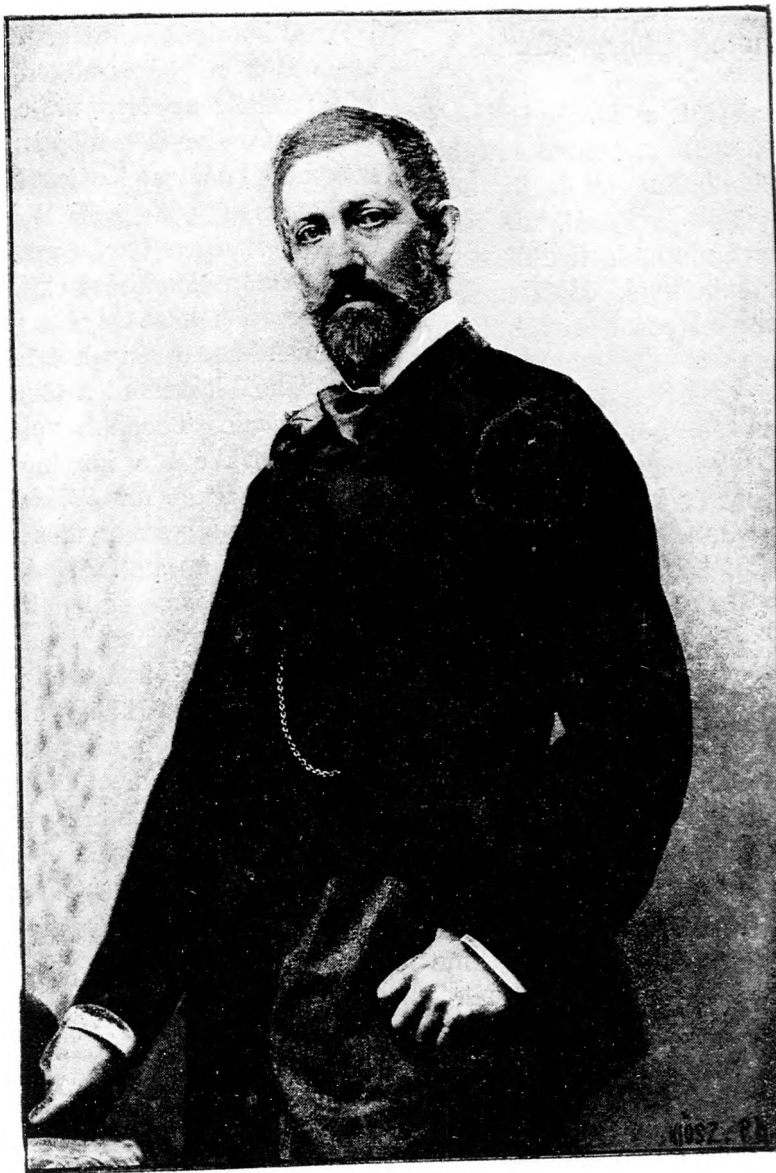
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Gróf Széchenyi Pál († 1901. okt. 28.)

Magyarország egykori földmivelésügyi minisztere, gróf Széchenyi Pál október 28-án 63 éves korában elhunyt. Széchenyi gróf meleg szeretettel volt a haza földje és annak művelője iránt; mint maga is kiváló gazda a magyar politikába az alkotmányos idők bekövetkezése után elsőül vitte be a mezőgazdasági érdekek istápolását. Ugy a gazdatársadalmi mozgalmakban, mint a törvényhozás termeiben folyton sürgette a mezőgazdaság ügyeinek fölkarolását. Nagy tevékenységet fejtett ki a gazdák országos testületében az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben is, mely őt alelnökül és később tiszteletbeli tagjául választotta.

Ez a működése irányította reá a korona bizalmát is midőn 1882-ben a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi tárca élére meghívott.

Életrajzi adatait a következőkben közöljük: Széchenyi Pál

gróf 1838. november 6-án született. Iskoláit Nagy-Szombatban végezte s eleinte papi pályára nevelték. Mindig jó diák volt. A szombathelyi szemináriumban büszkesége volt tanárainak. A papi pályát nemsokára el is hagyta és somogy-megyei birtokába vonulva, a gazdálkodáshoz fogott. Sokat tanult és olvasott; a mezőgazdaság érdekeit elméletileg tanulmányozta s a gyakorlatban védelmezte.

Nagyobb működést akkor kezdett kifejteni, amikor 1875-ben Somogy megye marczali kerülete képviselővé választotta. A mérsékelt ellenzékhez csatlakozott. Szakszerű beszédeivel csakhamar feltűnt és 1876-ban az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület alelnökévé választotta. Ezóta nem volt gazdasági kérdés az országban, amelyhez Széchenyi Pál gróf hozzá ne szólt volna és szavának mindig nagy volt a súlya.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

27 év óta

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

A király trónbeszéde.

Az ujonnan megválasztott népképviselők a főrendiház tagjaival együtt a hét első napján felvonultak a királyi várpalotába s meghallgatták ott Ő Felsége trónbeszédét.

A király szavai mély nyomokat hagynak minden magyar lelkében. Megérthetjük belőle, hogy a legalkotmányosabb uralkodó mennyire szíven viseli boldogulásunkat s az egész ország gazdasági haladását, a gazdasági érdekeknek igazságos és méltányos istápolását hangoztatja. Az új országgyűlés feladatául tüzi ki a trónbeszéd, hogy Ausztriával való gazdasági kiegyezésünk olyan alapokra fektetessék, mely a termelés minden ágát, földmívelést és ipart egyaránt kielégíthessen, ugyszinte a külállamok kereskedelmi szerződésai is úgy készíttessenek elő, hogy azokból ne úgy mint eddig, kárunk, hanem hasznunk legyen.

A királyi beszéd szerint a bevándorlás és kivándorlás szabályozása sem odázható el többé s az új országgyűlés feladatául jelöli ki, hogy ezt, valamint a közigazgatás javítását, az adóügyek rendezését, a hivatalnokok fizetésrendezését, a közoktatási intézmények kiterjesztését vegye fel programjába s alkosson egyáltalában olyan törvényeket, melyeket szükségesnek tart arra, hogy ez a sokat szenvedett magyar nép végre a békés haladás és boldogulás útjára juthasson.

A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem kedvezőtlen helyzetéről szólva, a trónbeszéd a *nemzeti termelés és a nemzeti munka* védelmét, a *szövetkezeti ügyek* istápolását tüzi ki a közel jövő megoldandó feladataiul. Kiváltképpen a földmívelésre, illetőleg a mezőgazdasági szakképviselőre, a telepítés és okszerű földdarabolás ügyeinek gyökeres rendezésére fektet nagy súlyt.

Az ipar és kereskedelem terén a forgalom emelését és olcsóbbá tételét, olcsó víziutak létesítését, a helyi vasutak rendezését, a budapesti kikötő megteremtésének munkálatait, az ipartörvény módosítását, a kisiparosoknál a testületi erő, a szakkészültség és versenyképesség emelését, a munkások baleset elleni biztosítását, a tisztességtelen verseny megakadályozását, új, jobb alapra fektetett polgári törvénykönyvet, a katonai büntető-törvények módosítását és sok egyéb más üdvös törvényhozási intézkedés létrehozatalát tüzi ki a trónbeszéd az új törvényhozó-testület munkálkodása céljául.

Feldobog minden magyar ember szíve a király szavainak hallatára, mert a magyar állam kiépítésének és megerősítésének munkáját bizta a legelső magyar ember a magyar törvényhozókra, irányt szabott a nemzet jövő életének

egészséges fejlődésére, hazafias közszellemet kíván bevinni a magyar társadalom minden rétegébe.

Ha a törvényhozás az egész nemzetnek kitartó munkájával az eléje kitűzött célokat hiven szolgálja, bizonyára elérjük nemzeti megerősödésünket s megújulásunkat, melyre olyannyira égető szükség vagy. H. A.

ORSZÁGGYŰLÉS.

Az újválasztott törvényhozó-testület október 26-án tartotta első ülését, azaz, hogy csak első összejövetelét, mely alkalommal korelnököt és korjegyzőket választott, akiknek vezetése alatt meggyűlést Budavarába, a királyi trónbeszéd meghallgatása végett.

A korelnöki tiszt ezuttal is *Madarász* apóra, a 48-as idők népképviselőjére hárult volna, de csak addig viselte az öreg ur e tisztét, míg az új törvényhozók legfiatalabbjait fölhitte a korjegyzői szék elfoglalására. Korjegyzők lettek: Baross János, Csekonics Gyula gróf, Wiltsek Frigyes, Borbély György, Bethlen István gróf és Szüllő Géza.

Ezután Madarász kijelentette kereken, hogy nem vezeti a haza atyáit föl Budára, a király elé, mert a 48-as törvények értelmében a királynak kell megjelenni, leszállani a törvényhozók közé.

Fabiny Theofil, volt igazságügyminiszterre hárult át ekként a korelnöki tiszt, aki elfoglalván az elnöki széket, dr. *Baross* János korjegyzővel fölolvastatta az országgyűlés megnyitásáról szóló miniszterelnöki átiratot. *Barabás* Béla szólott ezután az ellenzék nevében, szintén kifejtve, hogy miért nem megy el a függetlenségi párt a trónbeszéd meghallgatására. *Széll* Kálmán miniszterelnök rögtön válaszolt az ellenzék kifogásaira. Hogy a király hol nyissa meg az országgyűlést, a várban-e vagy a képviselőházban, arról a törvények nem szólnak. Ezzel s *Kossuth* Ferencz rövid felszólalásával végződött a törvényhozók első összejövetele. Ugyane nap ült össze először a főrendiház is.

Törvényhozók a király előtt.

Magyarország királya alkotmányos formák között a múlt hétfőn nyitotta meg ünnepélyesen az új országgyűlést. Ez alkalommal az országgyűlés tagjai fényes diszruhában vonultak fel az uralkodó elé. Mintha a régi daliás idők feltámadtak volna ott azon a téren, Budán a Szent-György-téren, melyhez annyi történelmi emlék fűződik. Magyar főúri díszbe öltözött képviselők, főrendek esatlósaikkal, megyehuszárok, s ezek közt szinte elveszett a fel-alá sétáló várzsandár.

Déli 12 órakor nagy ünnepélyességgel ment végbe az országgyűlés megnyitása. Ő Felsége, misét hallgatva, egyházi és világi méltóságoktól körülvéve,

vonult a királyi palota nagytermébe s a trónra lépve, leült és az országgyűlés köréje sereglett tagjainak feszült figyelme közt olvasta fel a trónbeszédet, melyet vezérezikkünkben ismertetünk.

A törvényhozók lelkes éljenzéssel fogadták a trónbeszédet, azután a Sándor-utcai törvényhozó-épületbe vonultak, hol felolvastattott újból a trónbeszéd szövege.

A főrendiházban szintén felolvasták a trónbeszédet s megválasztották az igazoló-bizottságot.

A képviselőház kedden is ülést tartott s megtörtént az osztályokba sorolás s szerdán pedig a bizottságokat alakították meg. A képviselőház még ezen a héten a tisztikart is megválasztja. Elnökül valószínűleg egyhangulag *Apponyi* Albert grófot fogják megválasztani. A volt nemzeti párt vezérét a házelnöki székekben örömmel látja az egész ország.

Segítség az iparnak.

Az építőiparának immár kétéves pangó helyzete maga után rántott számos iparágat. A fővárosban és vidéken egyaránt a munkások százezrei döngögetik a hatóságok ajtajait, munkát, kenyérkeresetet követelnek. Nincs munka, nincs kereset, a nemrég még virágzó iparágak nem tudják foglalkoztatni munkásaikat, a kivándorlók száma ijesztő mérvben növekszik s ha a kormányzat és társadalom rövidesen együttes munkával véget nem vet ennek a pangó állapotnak, az alsóbb néposztályok a legnagyobb nyomorúságnak néznek elébe.

A múlt heti miniszteri tanácskozás során megtörtént hivatalos részről az első kezdeményezés és maga az állam siet a pangó ipar hona alá nyulni. 40 millió koronás megrendeléssel siet segélyére az ipari pangás által megszorult iparágaknak, nevezetesen a vas-, hidépitő-, gép- és vaggongyártó iparoknak. Maga a kormány 7 ezer vasúti kocsit rendel meg 21 millió korona értékben. A minisztertanácsot a 40 millió koronás megrendelésnél két szempont vezérelti, egyrészt a megszorult iparágak megsegítése, másrészt pedig azoknak a munkásoknak sorsa, kik az ipari pangás által kenyerüket veszítették. A gyárak, melyeknél a kormány megrendeléseket tesz, kötelezettségeket vállalnak arra, hogy jelenlegi munkásállományukat a jövő esztendő végeig megtartják. Ezenkívül a kormány, az állami, törvényhatósági és községi utak fahidjait átalakítja vas-hidakká, — a honvédelmi miniszter pedig a magyar fegyvergyárnál 5 millió korona értékű fegyvert és karabélyokat rendelt.

Szerintünk ebből a sok milliányi megrendelésből valami módon a kisiparnak is ki kell vennie részét, mely évek óta halad a pusztulás útján le, mindegyre lejjebb. Nemcsak a nagyipar szorul támogatásra, hanem a kisipar is, melynek pusztulásáról és sanyaru helyzetéről már elégszer megemlékeztünk.

Jegyzők országos gyűlése.

A magyarországi községi jegyzők országos központi egylete a múlt vasárnap tartotta a fővárosban rendes évi közgyűlését. A közgyűlés elé terjesztett elnöki jelentés jelentős bírálatot mond a közigazgatás egyszerűsítésére, amennyiben az már eddig törvényhozásilag megtörtént s zokon veszi, hogy a kormányzat meg nem hallgatta a jegyzői kart, a községi közigazgatás e vezető szervezetét.

Mert azt senki sem tagadhatja, hogy a mi közigazgatásunknak fontos szerve a községi jegyző, annyi teher hárul reá, annyi feladatot hord vállain és végzi emberségesen, hogy a magyar jegyzői kart csak dicséret érheti e tevékenységeért, melyet épp oly silány fizetésért végez, mint akár a néptanító, akinek kezébe a nemzet jövője van letéve.

Dicséretes dolog, hogy a jegyzők országos egylete sem tagjai magáérdekeit, hanem országos érdeket, közigazgatásunk javát helyezi előtérbe s s magyaros szókimondással bírálhatja el a közigazgatás egyszerűsítése terén eddig történeteket; reá mutat a jövő mellözhetlen teendőire, de zokon esik a jegyzők gyűlésének, hogy az egyszerűsítésnél vélenyüket nem kérte ki a kormányzat, éppen azért, az országos egyletet az eddigi történetek ki nem elégitik, hanem írásba foglalják panaszait, sérelmüket és követeléseiket és felterjesztik a kormányzathoz.

A falu vezetőinek, a jegyzőknek duzzogását bizony nem lehet senkinek rosz néven venni; helyzetük rendezetlen, fizetésük csekély s amellet, hogy községük mindennemű írásbeli munkáját végzi, behajtják a kincstári adókat, százféle hatóságnak megkereséseit elintézik, a törvények és rendeletek utvesztőjében alighogy el tudnak igazodni.

Ugy hisszük, hogy az új parlament a közigazgatás egyszerűsítésének egész vonalon való keresztülvitelével orvosolni fogja a falu vezetőinek: a derék községi jegyzőknek sérelmeit is.

Magyar kisipari áruház.

Érdekes és nagyfontosságú tervvel foglalkoznak a kereskedelemügyi miniszteriumban, melynek megvalósításával a kisiparosok helyzetén ismét egy fokkal javítva lenne. *Szterényi* József miniszteri tanácsos ugyanis egy olyan nagyszabású áruház tervén dolgozik, mely a különféle kisiparosok termékeit fogadná be elárúsítás végett. Az áruházat a főváros legélénkebb forgalmi helyén tervezik felállítani, még pedig meglehetősen nagy arányokban. Az új intézményt az Országos Központi Hitelszövetkezettel kapcsolatosan óhajtják megvalósítani és pedig szövetkezeti alapon a kormány nyújtotta 2 milliós segéllyel. A terv szerint az árucarnok tizenegy osztályra oszolnék, melyekben a legkülönbélebb kisipari termékek lennének feltalálhatók. A szövetkezeti tagok az áruházban elhelyezett áruknak fekbére és eladása után 4 száza-

lékot fizetnének a szövetkezetnek. Ugy a termelőre, mint a fogyasztó közönségre egyaránt nagy előnyökkel járna az új intézmény, mert a kisiparosok könnyebben tud adnának áruikon, míg a közönség egyszerűen az előállítótól kapná az árut, mi nagy költségmegtakarítással járna s kizártnék a hamisítás és egyéb visszasságok, melyek ma a kisipari termékek elárúsításánál napirenden vannak úgy a fővárosban, mint a vidéken.

Különbözik nemcsak a fővárosban, de a nagyobb vidéki városokban is helyén való volna ily szövetkezeti alapra fektetett kisipari áruházak föllállítása.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Hajsza a szövetkezetek ellen.

Hát azt még értjük, hogy az erdőn-mezőn kóborló fenevad ellen hajsztát indít egy egész falu népe, fejszét, vasvillát fog apraja-nagyja és kipusztítják a világról a káros duvadat, de már az mégis csak esztelenség ugy-e, ha a szelid galamb ellen jön dorongokkal egy csomó ember? Akkuratusan így van ez, a mikor a szövetkezetek ellen indítanak hajsztát. Teszik pedig ezt azok a kereskedő urak, akiknek sehogy se fér a fejükbe, hogy a szövetkezetek csak azért is olesó, finom és hamisítatlan portékával látják el azt a szegényebb népet, amelyeket ők eddigelé csupa selejtes és hamisított dolgokkal láttak el, felhíztak a szegény nép zsirján, verejtékén és most, hogy egy kicsit új időnek a szele fujdogál, hát féltik a magukra szedett hájat.

Igazság ez? — Dehogy az édes atyámfia!

Pedig így áll a dolog. Nemrégiben a pesti kereskedelmi és iparkamara, most újabban a miskolci kereskedelmi és iparkamara rugtatott neki a fogyasztási szövetkezeteknek. Legeslegújabban az *aradi* kereskedők indítottak valósággal hajsztát az ottani gazdasági egyesület fogyasztási szövetkezte ellen.

Halljuk csak mit mondanak?

Hogy a fogyasztási szövetkezetek azért szaporodnak, azért virágoznak, mert az állam nagy mértékben támogatja őket. Ad nekik adómentességet, kamattalan kölcsönt, ingyen bolthelyiséget, meg tudja az Isten mi mindent. És most azt követelik, hogy nekik is adjanak ilyen kedvezményeket.

Bizony no, ilyesmit hallva jó izüt nevet az ember. Mert hát az egész dolog olyan mese és semmi egyéb.

Mese az adómentesség, mert hát az egészről csak annyi igaz, hogy azoknál a szövetkezeteknél, amelyek csupán tagjaik részére árusítanak, a tiszta haszon 6 perzentjéig nem vetik ki az adót. Hogy az micsoda rémséges kis összeg, az látni való. Utána számítottunk és a *Hangya* összes szövetkezteinél alig tett ki a múlt évben 1000 koronát. Vagyis egy szövetkezetnél kitesz ez a rémséges kedvezmény 5—10 koronát, vagyis tízszer kevesebbet, amennyit akármelyik lelkiismeretlen kereskedő eltitkolt adója kitesz. Nem szólunk a lelkiismeretesekről, hanem azokról, akik rongyos gunyában állnak az adóketőbizottságok elé és siránkoznak, hogy így rosszul megy, úgy rosszul megy, amellet azután egy-két

esztendőre emeletes házat építenek ott, ahol megvetették a lábukat.

Az pedig amit kamatmentes kölcsönről ingyen bolthelyiségről állítanak a szövetkezetek ellenesei, egyszerűen ráfogás. Bár kapnának ily kedvezéseket, de nem kapnak.

Látni való tehát, hogy a szövetkezetek ellen indított mozgalom, mind olyatén hajsza, mintha galamb ellen mennének bittal. Így bizony az eredménye is előre látható.

Okos ember elfordul ilyesmitől megvetéssel — vagy a legjobb a mit tehet — jó izüt nevet a dolgon.

A szövetkezeteknek míg igaz uton járnak, nem árthat semmi és senki.

A Magyar tanítók országos takaré- és hitelszövetkezte megkezdte működését, melynek célja az, hogy a tanügygyel foglalkozók, tehát a tanítók és tanárok, elsősorban és amennyiben a szövetkezet ereje megengedi másoknak hitelviszonyai rendeztesenek. A szövetkezet alapszabályaiban kikötötte, hogy a szövetkezettel szemben fönnálló mindenkori tartozás után kamatkezelési illeték és mindennéven nevezendő járulék czimén, összesen 8 százaléknál magasabb összeget nem szedhet. A mint halljuk, tekintettel a szövetkezet nemes irányára, azt a kormány is erkölcsi és anyagi támogatásban fogja részesíteni.

Új szövetkezeti alakulások. Az országos központi hitelszövetkezet kebelében újabban a következő helyeken alakultak hitelszövetkezetek: Belovár-Kőrösmegyében: a molvai, troptvoi, szjeverini, rácsai, nagy-piszaniczai, krizs-i, ivanics-klostari, pitomacsai községi hitelszövetkezetek; Csanádmegyében: Apátfalván, Csikvármegyében: Csik-Várdotfalván, Pozsegamegyében: Lipovljanin és Urasztovácson, Somogymegyében: Bolháson, Zágrábmegyében: Szesztinén, Szent-Jonán és Szlenyevácson, vagyis összesen 16 új községi hitelszövetkezet.

Kereskedők szövetkezése. Érdekes hírt jelent Chikágóból az odavaló francia konzulátus. E szerint az amerikai kereskedők maguk is reá léptek a szövetkezés terére, felismerve annak óriási előnyeit. A chikágói kereskedők ugyanis szövetkezetet alapítottak egy óriási áruház építésére, amely versenyezni fog az eddigi nagy áruaktárakkal. A szövetkezetnek harmincz kereskedő tagja van és alaptőkéje félmillió dollár; minden egyes tagja a saját szakmáját fogja vezetni eddigi személyzetével és valószínűleg eddigi vevőkörével. Az áruházban lesz vendéglő, gyógyszertár, fényképező műterem, orvosi és fogorvosi rendelő szoba, éjjel-nappal nyitva lesz, mert hármas személyzet áll rendelkezésre, napi nyolcz-nyolcz órai munkaidővel.

Főispán a szövetkezetekért. Báró Fejérváry Imre, Baranyamegye és Pécs sz. kir. városok főispánja fölhívtá intézett a megyebeli járások főszolgabíráihoz, hogy a hitel és egyéb mezőgazdasági szövetkezetek alakítása iránt meleg érdeklődéssel viseltesse nek és mondjanak véleményt, mely községekben lehetne életképes szövetkezeteket létesíteni. Követésre méltó példa ez az érdeklődés az igaz ügy iránt.

KÜLFÖLD.

Az angol kormány és a bur háboru. Az angol minisztertanács a hét elején tartott ülésében elhatározta, hogy minden tőle telhetőt el fog követni a háboru befejezésére. Az angolok visszautasítják azt a gyanúsítását az európai lapoknak, mintha az angol sereg a délafrikai harezteren barbármódra bánnék az elfogott burokkal; hivatkoznak az angol államférfiak arra, hogy hasonló dolgok követődtek el Lengyelországban, a Kaukázusban, Tonkingban és a *boszniai hadjáratban* is. Az angol minisztertanács azt hiszi, hogy a háboru csak a burok teljes leigázásával érhet véget.

Fokvárosban a pestis újra kitört s az angol katonák közül szed sok áldozatot. E mellett egész Délafrikában pusztít a marhavész teljes erővel, ami nagyon megnehezíti az angol hadsereg élelmezését. Fiuméből a héten újra sok lovat szállítottak a délafrikai harezterre. A Marico-folyó mentén azonban a csatározást egyre folytatják a burok lankadatlan kitarrással.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A katonacsákó. Érdekes tárgyalása volt a kassai királyi törvényszéknek, amelynek büntetőtanácsa *Golodszay* Árpád volt kassai joghallgató, jelenleg miskolci tűzérőnkéntes párbajügyét tárgyalta. A vádlott tűzeregyenruhájában jelent meg a törvényszék előtt, diszes csákóval a fején és bajonettel az oldalán. Az elnök, mielőtt elrendelte volna kikallgatását, felszólította, hogy a csákót és bajonettet tegye le.

— Nekem a kapitányom utasításba adta, hogy csákóval, bajonettesen jelenjek meg itt, elnök ur felszólításának eleget nem tehetek, — válaszolt erre a katona-vádlott.

— Én meg fölfüggesztem a tárgyalást, mert sem a polgári, sem a katonai törvényeket nem szoktam megsérteni.

A tárgyalás abba is maradt, mignem a kassai tűzparancsnokságtól fölvilágosítást nem kértek a vitás kérdésről. Onnan pedig az a válasz érkezett, hogy *Golodszay* köteles a csákót, bajonettet letenni a tárgyalóteremben. Így folytatták azután a félbeszakított tárgyalást, amelynek másik érdekessége az volt, hogy a másik vádlott: *Szekér Béla*, akit ugy kellett elővezettetni, csendőrszuronyok közt jelent meg a tárgyaláson. Mindkét párbajozó pár napi államfogházat kapott.

Eléggé jellemzi a mi fiainkat ez az eset is. Ha

felteszik a katona csákót, azt hiszik, hogy az a ezudar kétfejű madár mindenre feljogosítja a törvény előtt és ebben még az ilyen joghallgató fiesur sem kivétel. Párbajozni tudnak, tisztességet pedig igen keveset ismernek és ez sajnos dolog.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése október hó végével lejárt és akiknek mult számunkhoz utalványt mellékelünk, felkérjük, sziveskedjenek az előfizetést megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

Halottak ünnepe.

A naptárban a temető néma lakói részére is fenntartott egy helyet a naptár-esináló. Ez a szürke ünnep a hervadásnak, a természet haldoklásának napjaira esik, amidőn az emberek félreteszik a napi gondokat s a napot elhunytjaiknak szentelik.

A temető apró dombjaira virágok, koszorúk kerülnek s a fenyőfa-keresztek apró gyertyácskái lángját lobogtatja a hideg őszi szellő. A sírvirágoknak csak kérészlet jut, rövidesen kioltja belőlük az életet a tél, a fagy, föléjük borul a hólepel. Ebben is hasonlatos a sírvirágok élete az emberekéhez.

Halottak ünnepén mindenki a temetőbe vándorol, mert hisz van-e akinek ne volna halottja a temető apró sírdombjai alatt? Elhunyt szeretteinkre való emlékezésnek, bármily fájdalmasan esik is az, eleget teszünk s a szomorú szürke napon járjuk a temetőket, gondozzuk az apró sírdombokat, egyszóval: kegyelettel áldozunk elhunytjaink emlékezetének.

Mihály orosz nagyherceg Budapesten. Mihály orosz nagyherceg a héten Budapestre érkezett s a magyar főváros nevezetességeit szemléli meg. Az orosz nagyherceg királyunk vendége s több orosz előkelő férfiú van kíséretében.

Főhercegnőből grófné. Bécsből jön a hire, hogy Károly Lajos főherceg özvegyének, Mária Terézia főhercegnének egyik leánya legközelebb jegyet vált Salm gróffal. Károly Lajos főherceg családjában ez lesz a második szerelmi házasság, az első volt tudvalevőleg a trónörökös és Chotek grófnő házassága. Salm gróf és a királyi hercegnő, azt beszélük, régebben szeretik már egymást s a jegy-

***Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba!
Belépési szándékotokat adjátok tudtul mielőbb az előljárásnak,
hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.***

gyűrűt nekik is a királynak az az elhatározása szerezte meg amely szentesítette Erzsébet Mária főhercegnő és Windischgrätz herceg eljegyzését.

Erzsébet királyné szobrának leleplezése Eperjesen.

Lélekemelő szép ünnepélye volt a mult vasárnap Eperjes városának. Ekkor leplezték le ugyanis óriási közönség előtt és méltó diszszal Erzsébet királyné szobrát, amelyet az Eperjes szépítését előmozdító egyesület állított a tüzérlaktanya előtt létesített parkban. A szobor Strobl Alajos műve s bronzöntvényben gránit alapon igen hiven ábrázolja nagy királynénkat.

Perczel Mór siremléke. Perczel Mórnak, a szabadságharc vitéz tábornokának sirja jeltelenül állott eddig a bonyhádi temetőben. Most azonban az elhunyt hős testvére, idősb Perczel Miklós siremléket állított a sir fölé s a sírkőre a következő fölirást vésette:

Perczel Mór tábornok, 1811—1899.

Te valál a 48-as alkotások egyik megteremtője,

Győztes hadak hős vezére.

Kardod védte, amit ajkad hirdetett.

Senki többet, dicsőbbet, nem tett e honért oly önzetlenül, mint te.

Véred helyezték e követ feledett sírod fölé.

Nemzet hála, hol kése!

E szemrehányó sor, szégyenkezve kell bevalanunk, hogy nagyon is igaz, de hisszük, hogy lesz még szobra Perczel Mórnak, a nagy polgártábornoknak e hazában.

Ujabb állami birtokvétel a Tátrában. Darányi földmivelési miniszter éber figyelemmel őrködik a Tátra gyöngyei fölött. A esorbai tóval szomszédos mengusfalvi erdőt 120 ezer koronáért vette meg utóbb.

Kitüntetett béresgazda. Lonkai Ármin veszprémmegyei nagybirtokos egyik eselédjét, Szili Pál béresgazdát, Darányi miniszter 48 évi szolgálatának elismeréseül oklevéllel és 100 korona jutalommal tüntette ki. Ez alkalomra Lonkai egész pusztája ünnepi diszt öltött. A házigazda egész eselédsege részére szép ünnepélyt rendezett és meghívta az egész megye gazdaközönségét is, hogy tanui legyenek hűséges eselédje kitüntetésének. Az oklevelet és julalomdíjat Fenyvessy Ferencz főispán szép beszéd kíséretében személyesen adta át a derék béresgazdának. Az ünnepélyt barátságos lakoma fejezte be.

Czolgosz kivégzése. Mac Kinley gyilkosát október 29-én reggel 7 órakor végezték ki az auberni fogházban. A vesztőhely egy széles szoba, melyben 26-an voltak csak jelen s villamos székhez kötve, villamárammal oltották ki az életet a köztársaság elnökének gyilkosából.

A nádorcsalád sirja. Boldog emlékü József nádor és István nádor főhercegek a budai királyi palota Szent István-kápolnájának sírboltjában pihennek. Ott van eltemetve az ifjan elhunyt László főherceg is, továbbá a József főherceg család-

jának több tagja. A sírboltot, mely eddig egyszerű, terméskővel kirakott kripta volt, az idei nyár folyamán művésziösen átalakították. A falakat, valamint a padlózatot színes márvánnyal burkolták s a mennyezetet művészi falképekkel ékesítették. Ezenkívül a sírbolt bejárata mellett díszes oltárt állítottak be.

Szökés a tébolydából. A temesvári rendőrség minap egy kórházi vászonruhába öltözött embert szedett fel, aki az éhségtől és hidegtől teljesen meg volt dermedve. Kiderült, hogy az illető fehértemplomi kéményseprő, aki az ottani kórház elmegyógyászati osztályából szökött meg s gyalog étlen-szomjan jött Temesvárra vékony vászonnyubbonyban. A szerencsétlent egyelőre a temesvári kórházba vitték.

Magyar pap Amerikában. Kézdivásárhelyről írják: Demes Péter kis-borosnyói (Háromszékmegye) ev. ref. papot meghívták a Filadelfia melletti főnixvillei ref. egyházközség magyar papjának 6000 korona évi javadalommal. Demes jeles készültségű lelkész és a magyarságnak Amerikában is hasznos szolgálatokat tehet. Uj állását január elején foglalja el.

Sötét bűn. Csákován egy odaváló gazdag földmivesnek a leánya, Diminescu Vásza, hirtelen megbetegedett s az orvosok sehogy se tudtak betegségének a nyitjára jutni. Minap a leány olyan rosszul lett, hogy halálát érezte s ekkor megvallotta, hogy ballépést követett el, melynek következményeitől Wawrosch Anna bábaasszony úgy akarta megmenteni, hogy valami titokzatos szert adott be neki, amelytől aztán ennyire megbetegedett. Pár órával azután a leány iszonyu kinek közt meghalt. A gyilkos bábát elfogták s a leány hulláját pedig felfogják boncolni. Az eset nagy izgalmat kelt Csákován.

A soproni bankbukás valóban a tönk szélére jutatta a virágzó határszéli várost. A vizsgálat során újabb lopásokra és sikkasztásokra bukkannak, az intézet igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjainak vagyonára a zárlatot elrendelte a törvényszék.

Az új és régi városháza. A Sándor-utcai épületből nemsokára kiköltözik a törvényhozó testület, mert az új országháza már elkészült. A régi országházba a főváros a polgármesteri hivatalt költözteti s a nagy üléstermet közgyűlési helyiségül fogja fölhasználni.

JENCS-féle

Magyar Restitutios-Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

Az állatok izomerejét fokozza, kitartóvá, erőssé teszi; megátalja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger Nádor gyógyszertárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Egynéhány kereskedelmi növényről.

I.

A kisgazdák között sokan vannak, kiknek egy-két holddal több fekvő birtokuk is van, mint általában a kisgazdáknak lenni szokott. Legnagyobb részben azonban ezek is mint apjuk, nagyapjuk s ősök, gazdálkodásukat a tőlük öröklött hagyományok szerint vezetik. A nyugati országokban, ahol a föld minősége össze sem hasonlítható a mienkével, hol egy-egy gazdára kevesebb föld is jut, ott több jövedelmet tud a gazda felmutatni, mint nálunk. A szükség, a megélhetési gondok a külföld kisebb gazdáit megtanították arra, hogy az miként segítsen önmagán, mi pedig, daczára, hogy nálunk is mind nehezebb és nehezebb a megélhetés, a gazdálkodási módot nagyon nehezen vagy egyáltalában nem akarjuk megváltoztatni, azaz jövedelmezőbbé tenni. A magyar kisgazda főbb terményei mindaddig a buza, rozs, árpa, zab, tengeri, egyszóval a gabonaművek s ha még egy kevés takarmányműt is termelt, azt rendszeren csak a saját szükségletére és nem eladásra termelte. Pedig, ha egy kis összehasonlítást teszünk s ha tekintetbe vesszük, hogy a gazda, ha a gabonaműveket, felváltva kereskedelmi növényekkel termeszt, nagyobb hasznot képes elérni, önként az a kérdés tolul elénk, vajjon nem-e jobb a kisgazdának is egy-két olyan kereskedelmi növény termesztésére áttérni, amely az ő viszonyainak s az értékesítés mikéntjének legjobban megfelel. Ilyen kereskedelmi növények a *repeze*, a *kender*, a *mák*, a *csirok*, továbbá ide lehetne számítani a *konyhanövények* is.

Beszéljük meg ezeket egyenként.

A *repeze*. Termelése nemesak a nagyobb gazdaságokban, hanem a munka feloszlása s egyéb tulajdonságai miatt kisebb gazdaságokban is ajánlatos. Ugarát, igaz, hogy jól meg kell trágyázni, de ez olyan időben történik, amikor a gazda legjobban ráér. Ugarolása jókor tavasszal történik, oly időben, midőn a gazdát egyéb dolog úgy sem sűrgeti. Vetése oly időre esik, midőn az igavonó-jószágot minden akadály nélkül felhasználhatjuk. Így tehát, ha a gazda repezét is vet, először földjét javítja, továbbá nyári munkáját egyenletesebbé teszi s végre a friss trágyázásban nincs kényszerítve kapásnövényeket termelni. De ez még nem az egész előny, amit a repezevetéssel elérhetünk. Vegyünk számításul egy magyar hold középminőségű földet. Ha azt buzával vetjük be, meg kell az előző évben esetleg javítani, meg kell háromszor szántani, fogasolni. Vetés alkalmával buzából, ha csak géppel nem vetünk körülbelül 1 mm. kell, melynek értéke, mondjuk 8 forint.

A repezéből kell egy pár liter, mondjuk 1 frt értékű. Így tehát a nyereség már 7 frt. A repeze megmunkálása, szántása, aratása, eséplése oly időszakokra esik, midőn úgy sines nagy munkaidő. Munkakülönbözettel tehát minden hold földnél körülbelül 5 frtot számíthatunk. Ami a közepszerű termést illeti, buzából adhat 7 mázsát, repezéből, kis termést számítva 5 mázsát. Értéke a buzának 7 frt, tehát 49 forint haszon és szalma; a repeze értéke 11 frt, tehát 55 forint és szalma, mely alomnak szintén felhasználható. A repezetermesztésnek ezeken kívül van még egy nem kevésbé fontos előnye az, hogy a gazda az aratás előtt juthat pénzhez, melyből a nagy munkaidőben anélkül, hogy kölesönre szorulna kiadásait fedezheti.

Ennyit a repezéről, a kender, mák és egyéb kereskedelmi növények termesztéséről, jövő számunkban fogunk beszélni.

Tyuktetvek irtása.

A baromfiótlaknak s így magának a baromfinak kényelmetlen ellensége a tyuktetű. A tyuktetvek

1. ábra.

2. ábra.

3. ábra.

rendkívül hamar szaporodnak el s különösen a fiatal baromfiban tesznek károkat, az idősebb és jó hus-

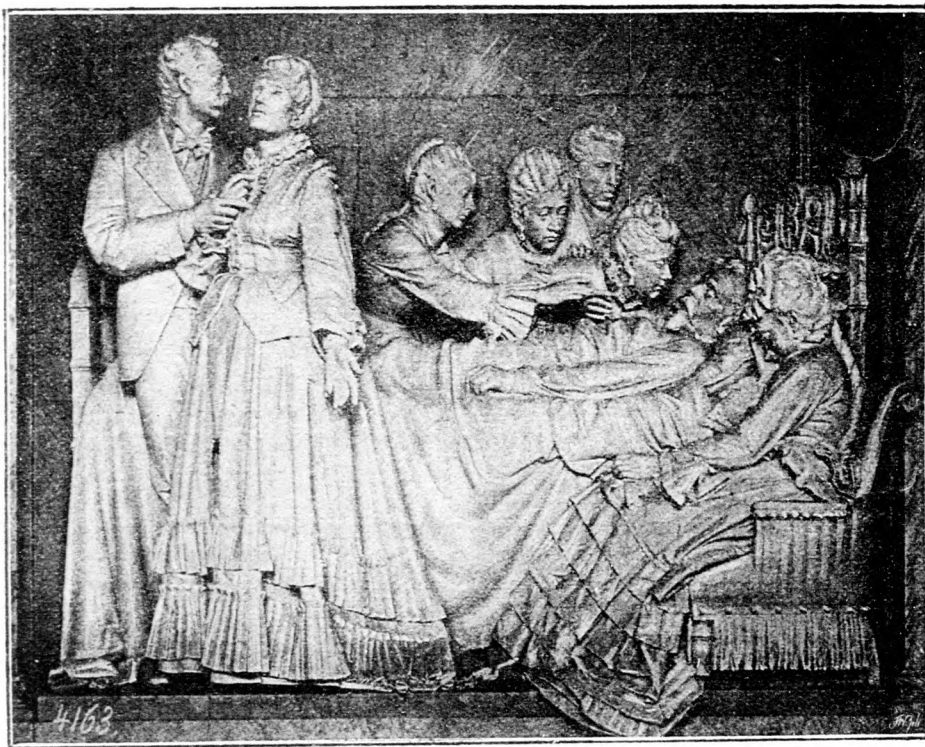
4. ábra.

ban lévő baromfin nem szeretnek elősködni, hanem a sovány baromfit, különösen, ha az beteges is, hamar tönkreteszik. Ezért nem lehet eléggé ajánlani a tenyésztőknek a baromfiótlak és a baromfiak tisztántartását.

A tetvek nagyon kinozzák a baromfiakat s a tetves állat a jó takarmányozás mellett is leromlik, szomorú, sőt a tetvek nagymérvű elszaporodása esetén valóságos lázba esik és el is hull. A jó tojótól a tojási kedvet e baj el is veszi és a fiatalak semmit sem fejlődnek.

A tetvek különösen ott szaporodnak el, hol az ól és baromfi tisztántartására semmi gondot sem fordítanak. A tetvek az állatokon leginkább a farkon, a szárnyak alatt és a végbélnyílás fölött találhatók s rendkívül kinozzák a szegény állatot.

A tetves baromfi már külsőleg is felismerhető, ha kezünkbe vesszük és tollát felsimítjuk, akkor csakhamar meglátjuk rajta a tetveket. Ha baromfiaink megtetvesedtek, ami a tisztaság elhanyagolása vagy más helyről jött tetves baromfitól származott, gondunk legyen arra, hogy a tetvektől azokat mielőbb megszabadítsuk. A tetvek pusztítására igen jó szer a dohányhamuból és halzsirből készült kenőes,

UTOLSÓ PERCEK.

melylyel a tetves helyeket jól bekenjük. Jó a terpentinolaj is. De használják azonkívül a tetűzsirt is, amely minden gyógyszerárban kapható. Legujabban használják a spirítuszban oldott rozmarin-olajat, melyet a tollazat közé fecskendeznek. Az ólakat Aschenbrandt-féle porral készített mézstejjel jó kimeszteni. Használják még és nagyon jó sikerrel a »Death to Lice« nevű rovarport, amely nálunk Budapesten Geittner és Rausch cégnél kapható, Andrássy-ut 8. Ezen pornak az alkalmazását e helyen 4 képben is bemutatjuk. Az elsőn látható a por alkalmazása nagyobb és fejlettebb állatoknál, amikor a por a tollak közé lesz szórva és a toll jól felborzolva, hogy a por a testhez jusson és az élősdiéket elkábita, megölje. A második ábrán láthatjuk, miként kell a kotlóst a porral meghinteni, hogy ha tetves, az élősdiéktől megszabaduljon. A harmadik ábrán látjuk a kis csibék beporozását és végre a negyedikén a tetves és az említett porral behintett és tetveitől megszabadult kis csibét. E por igen jó hatású és annak használatát bátran lehet ajánlani.

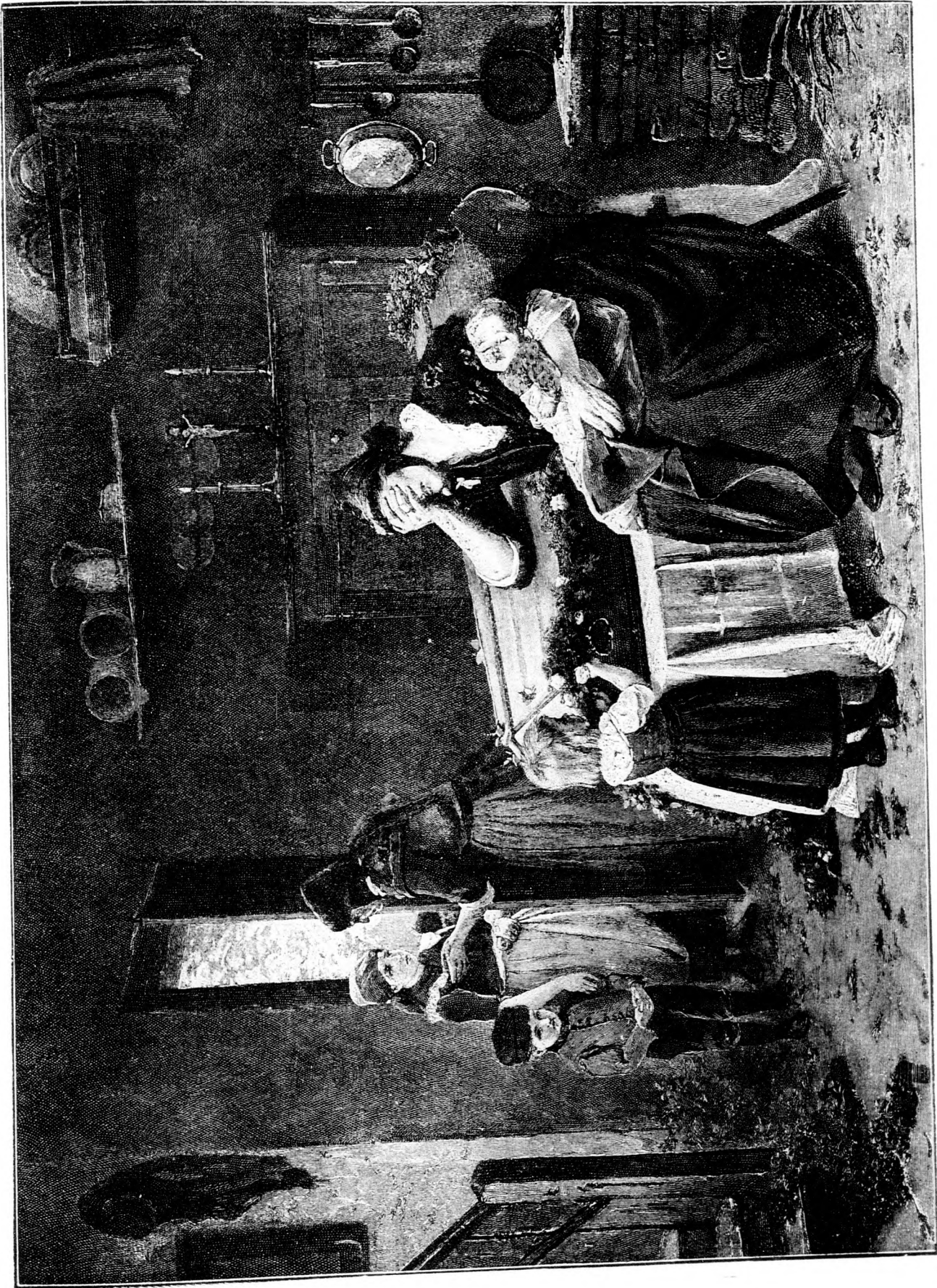
A szecskázásról.

Szecskázni akkor szokott a gazda, amikor azt akarja, hogy a jószág, a rosszabb és nehezebben emészthető takarmányból többet egyék s a mikor pl. a rosszabb szénát, szalmát, más, tápdusabb takarmánnyal keverve akarja etetni.

A szecskázásnál is vannak azonban szabályok, amelyeket jó tudni s a mit betartani úgy a tápláló állatok fajtajánál, mint az egyes takarmánynemeknél nagyon kívánatos. Szabályul tekinthetjük először azt, hogy bárminő szándékkal szecskázzuk is a takarmányt, azt nagyon rövidre vágni nem szükséges, mert az állatok akkor kevésbé rágják meg, sőt rágatlanul is nyelik le s a kérődző állatok egy része nem is kérődzik. A lovak a nagyon rövid szecskától esetleg kólikát is kaphatnak, mert a szecska a vastagbelekben nagyon összesomosódik. Hogy legalább is minő hosszú legyen a szecska arra nézve azt kell tudnunk, hogy az legalább is olyan hosszú legyen, hogy az állatok rágatlanul ne nyelhessek le. Ebből pedig azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a puha takarmányt hosszabbra kell vágni, mint a keményet, a zöldtakarmányt pl. hosszabbra, mint a szárazat, a szénát hosszabbra, mint a szalmát, a tavaszi szalmát hosszabbra, mint az őszt. A marha számára is mindig hosszabbra kell a szecskát vágni,

mint a ló és juh számára, mert előbbi a durva falatot is le tudja nyelni, míg utóbbiak csak a kellően felaprózott takarmányt nyelik le.

Ha már most azt akarjuk tudni, hogy mikor előnyös szecskáznunk az állatokat, hát erre több körülmény szolgáltat okot. Szecskát etetünk, midőn az állatokkal szemes vagy töményített takarmányt, korpát, olajpogácsát etetünk; ha rosszabb minőségű szalastakarmányunk van, pl. nedves helyen termett sáros szénánk vagy szalmánk s azt akarjuk, hogy ebből az állatok többet egyenek, amit szecskázással érünk el legjobban úgy, hogy ezt még megfűllesztve, leforrázva s pl. dara vagy répával összekeverve adjuk az állatoknak. Szecskát etetni akkor is észszerű, ha azt akarjuk, hogy az állatok kevés izéket hagyjanak a takarmányból, mi aszályos években vagy esetleg az elfásult vagy koros anyagok etetésénél lehet fontos. Sürgős munkaidőben, amidőn azt akarjuk, hogy a jószág hamarabb lakjék jól vagy ha lovakkal utban vagyunk, szintén észszerű szecskát etetni. Végre észszerű még őszzel amikor a

MEGHALT APÁTOK!

téli vagy tavasszal, amikor a nyári etetésre térünk át, hogy az átmenetet fokozatosan lehessen eszközölni.

Vegyések.

Tarlórépa eltartása. Téltre a tarlórépát legezélszerűbb prizmákba összerakva eltartani. Valamely partosabb helyen a földszíne rétegenként rakatik össze a répa oly módon, hogy minden réteg szárazfölddel, legezélszerűbben homokkal fedetik. A prizma 1'5 szélesre, 1 méter magasra és tetszésszerű hosszúságra veendő. A földdel való rétegezés növeli ugyan a munkát egyszerűbb is volna oly módon összerakni, mint a takarmányrépát, csak hogy ez esetben a tarlórépa könnyen romlik. A prizmákat eleinte vékony földréteggel kell fedni, csak a nagyobb hidegek beálltával kell erősebben betakarni, legezélszerűbben szalmával, hogy ez az enyhébb idő beálltával könnyen eltávolítható legyen.

Az állatápolási és állatgyógyászati termelvényeket, melyek a mi tulajdonunkban földművelő és állattenyésztő országunkban oly nagy szükségletet és fogyasztási cikket képeznek, mindeddig külföldről szállították hazánkba, s e révén is százezrek mentek ki tőlünk; újabb időben ezek már hazai készítésben és a külföldi felülhaladó jó minőségben, de jutányosabb áron kaphatók *Jenes Vilmos* gyógyszerárában, Budapest, II., Szénatér.

Őszinte elismeréssel kell adózni *Jenes Vilmos* gyógyszerésznek, hogy az állategészség és állattenyésztés emelése érdekében feladatává tette az állatgyógyászati cikkek készítését s azok jutányosabb áraival nagyobb elterjedésüket és közhasznú kihatásaikat elősegítse.

Baczó Jani.

Alig esperedett fel jártányi gyerek számba Baczó Jani, apátlan, anyátlan árva maradt. Azóta úgy nőtt fel a falu kosztján. Helyes gyerek volt, nagy, beszédes fekete szemekkel, szerette hát mindenki, illedelmes is volt; meg tudta köszönni a karaj kenyeret, a köménymagos levest. Azután meg hasznát is vették azóta mindig. Azt az egy-két iskolát, amit ugy muszájból el kellett töltenie, kijárta, annakutána pedig, ami liba volt a faluban, az ő őrizetére bízott s ellegeltette azokat. Azért járt neki egy pár eszima, egy felöltő ruha, kalap, megymás. Meg koszt azoktól a gazdasszonyoktól, akik ludakat neveltek. Kezdte az elvégen, sorba járta az illetékes házakat s amikor a felvégen az utolsó rátát is leotte, újból kezdte ott ahol a multkor. Így lett belőle kamasz-éves legény. Már akkor átállotta a libapásztorkodást más módi után nézett, kondásgyerek minden tavasszon új kellett a falunak, hát akkor az lett belőle. Később már gulyaőrző, amikor pedig abból is kinőtt esikős lett; de még mindig csak olyan, amelyik a falu kosztján

él. Szégyelte ő nagyon ezt az állapotot. De hátha nem lehetett másként. Szeretett volna a maga kezére dolgozni, konvenzióból, otthon sült kenyérből élni, de hát ahhoz sok minden kell, kiesi ház, belevaló butor, meg osztán asszony, vagy mi, aki meg tudja sütni a kenyeret, vagy megtudja főzni azt a minden-napi eledelt.

Ahhoz meg ő gyáva volt. Hogy kiserkedett a bajusza, szemrevaló legény lett belőle. Olyan, mint akármelyik a faluban, azután meg nagyon tudott a jószággal — s ami fő virtus — még a legvadabb esikóval is bánni; leányok szemében pedig sokat nyom ez a latba.

De hát gyáva volt a leányok körül. Hasztalan szolították akár egyik, akár másik, szemlesütve beszélt vele, azok meg, mintha annál inkább is bosszantani akarnák, csak vagdosták csipkedték még jobban.

— Mikor házasodol, Jani?

— Elmegyek ám hozzád, ha szépen megkérsz.

— Hajh! De szeretnék, mint a galamb a buzát.

Így ők, de a legény csak nem szólt semmit. Gondolni sem tudni, mit gondolt.

— Anyámasszony katonája vagy — mondotta egyszer az öreg Jobbágy István neki — amikor én ilyen teforma legény voltam, ahány lány, annyi szeretőm volt.

— Minek volna az nekem?

— Minek-e? hejh fiu, édes ám a szép leány esőkja, azért vonokodol tőle, mert nem tudod.

— Nem is akarom.

— Hát talántán egyet szeretsz, hogy így beszélj.

— Nem szeretek én bátyám senkit.

— Ne mond mán.

— De bizony nem.

— Pedig hát én nekem is van ám egy leányom, oszt' olyan szomorú, vagy milyen, megvigasztalhatnád, éppen hozzád illő volna.

— Nem tudnám vigasztalni, hasztalan akarnám.

Így ment ez Baczó Janinál örökösén. Keveset volt bent a faluban. Különösen nyáron; ki a legelőre vitték még a megenni valót is neki, már ugy, ahogy a sor hozta magával. Egyszer gyerek jött, másszor asszony nép az elemózsiával, egyszer öreg ember, máskor meg fiu, leány, aki hogy melyiket nélkülözni tudta odabent a portán.

A Jobbágy is a Ferkó gyereket küldözgette, amikor ő rajta volt a sor.

De a Magda, hogy, hogy nem, megneszelvén a dolgot, csak váltig mondogatta, hogy ő megyen.

És el is ment.

Jó ebédet, egy hétre való pogácsát, kenyeret, szalonnát pakkolt a tarisznyába, úgy indult el s hogy ne menjen üres kézzel, inni valót is vitt.

— Te jöttél? — kérdezte a Jani tőle, amikor megérkezett.

— Én, más nem ért rá.

— Hát köszönöm, hogy elhoztad.

Elvette tőle ami étel-ital volt nála s félretette.

— Mégegyszer köszönöm, hogy fáradtál, — szolt azután, — majd megszolgálom.

Kezet nyujtott a leánynak s befelé ballagott a legelőn, a Magda is megfordult, elment; így váltak el.

Ahogy jött a falu felé a leány, vissza-vissza nézett a ménes felé, Jani is sokáig elnézett utána s miért, miért nem, mintha mind a kettő úgy érezte volna, hogy a szíve összeszorul.

Hogy azon a tavaszon menyasszonysorba lépett Jobbágy Magda; a Baczó Jani borba kezdte ölni a bánatát; ami megtakarított garasa volt, elitta mind. Mondogatták a többi leányok:

— Most jön meg az esze, vagy ami volt, az is elmén. Ő pedig, mintha valamivel bátrabb lett volna, hol a kapuba, hol a kútnál meg-megállt egyikkel is, a másikkal is és elbeszélgetett velük.

A tavaszi sorozáskor bent maradt Baczó Jani katonának. Nagyon bánta ezt, vagy pedig örült neki — tudja Isten, de olyan nagy legény lett belőle, hogy majd mindennap más leány rózsáját hordta a kalapja mellett. Azután meg ki nem fogyott soha a danolásból.

El-el járt a Magdáék elé is, szóba elegyedett a leánynyal, virágot is kapott tőle, amennyit akart, termett az a kert eleget, kellett is hogy teremjen, bokrétának a menyasszonykoszoruba.

Eljött valami nagynehezen az a nap amikor Baczó Janinak mennie kellett.

Buesuzkodni végigjárta a falut s betért a Jobbágyékhoz is. Ott éppen sütöttek-főztek, öltöztették menyasszony ruhába a Magdát, koszorut is tettek a fejére, hadd legyen készen akkorára, amikor a vőlegény előkerül.

Hogy kifelé jött a házból a leány kikísérte a kapuig, szomoruan lépegettek egymás mellett és szóltanul.

— Hát csakugyan elmegy Jani? — kérdezte a Magda.

— El. Elmegyek és vissza sem jövök még erre a tájékra sém soha.

— Miért?

— Hogy ne fájhasson a szívem, ha a boldogtalanságod látnám! Isten áldjon!

Elment a legény, Magda meg úgy maradt ott állva, mintha oda szögezték volna, elnézett a Jani után csak nézett és a szeme megtelt könnyekkel és sirt, menyasszony-ruhában, esküvő napján...

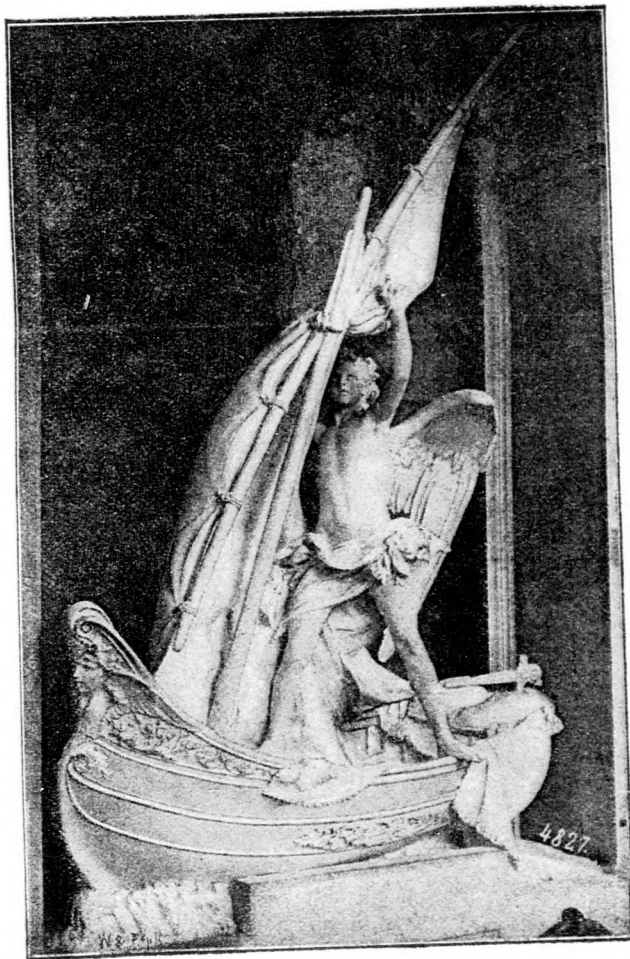
Maga magát siratta-e, vagy a Baczó Janit?

*

Nagyon várhatták odafent katonáéknál a legényt, mert irás-írás után jött a biróhoz: kerestették is mint katonaszökevényt, ki tudja megtalálták-e?
Agh Endre.

Képeinkhez.

Meghalt apátok. Szegényes kis hajlékot tüntet föl mai képünk, melynek közepén egyszerű fenyőfa koporsó, mellette a vigasztalhatatlan özvegy két apró gyermekével. A családfő meghalt. A kezéből kihullott a kenyérkereső eszköz, lelke elköltözött oda, ahol nincs semmi keserűség, napi gond és fáradalom.

Evezés az öröklétbe.

— Meghalt apátok! — zokogja az árván maradt kicsinyekhez a gyászba borult hitves. A szomszedok vigasztalása nem engesztelheti az ő mérhetlen fájdalmát. Szomoru kép, méltó keretül szolgál a halottak napjához.

Utolsó percek. Halottak napja van. Megemlékezünk halottainkról. És mindenkinek több fájó sebje táru fel a napon. Kimegyünk a temetőkertbe és emlékezünk halottainkról egy évben egy napon. A genuai (Olaszország) temetőkből van ez a szép siremlék. Márványkőben van megörökítve a haldokló apa végső perceze.

Evezés az öröklétbe. Ugy hirdeti a hit igéje, hogy egy örökélet vár reánk, egy tulvilág, melynek vége nincs. Ott a jók, boldogok lesznek, a gonoszak elveszik büntetéseiket. Egy szép siremléket ábrázol mai képünk, mely márványba faragva az öröklétbe való hajózást tünteti elő. Halottaink emléknepján ne feledkezzünk megkoszoruzni, kivilágítani a sírhalmait azoknak, akik az öröklétbe eveztek.

Apróságok.

Kolumbus madár volt. Amerika fölfedezéséről magyarázott az apáca a földrajzi órán, a leányiskola IV. osztályában, mely alkalommal kérdést intézett ugy általánosságban a tanítványokhoz, hogy ugyan ki tudja, mi volt Kolumbus?

— Kolumbus madár volt! — felel nagy hirtelen egy élénkszemű kis leányka.

— Hogy-hogy? — kérdi az apáca, nem esekély esodálkozással.

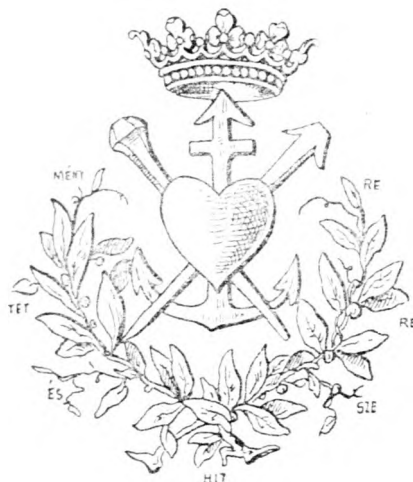
— Hát kérem szépen, a VI. osztályba járó néném olvasókönyvében olvastam egy olvasmány-nak ezt a címét, hogy: *Kolumbus tojása.*

Magasbéli kakas. Miért van a templom tornyán kakas, miért nem tyuk? — kérdi a református tiszteletes a légátust.

— Azért, gondolom, tiszteletes uram, mert ha tyuk volna odafenn és tojnék, a tojások leesve összetörnének.

Képtalány.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő november hó 10.

A „Független Ujság“ 43. számában közölt talány megfejtése:

»Isten áld meg a magyart.«

Helyesen fejtették meg: Bánkövy Annuska, Hefty Paula, Bánkövy Erzsike, Gajda Józsefné, Nagy János, ifj. Kármán János, Balázs János, Szász Mihály, Stokker Domokos, ifj. Szathmáry Sándor, Bodnár Imre, Fekete Antal, Kumer Ferencz, Kóródi András, Tisza Domokos, László Endre, Jancsó Mariska, Szabó Mariska,

Eskütt György, Török Imre, Baráth János, Denő Jenő, Daini Ferencz, T. Köles Benjamin, Holló Márton, Paulicsek István, Krisztinus Lajos, Kiss Sándor,

A sorshuzásnál Holló Márton (Sarlós) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Mikszáth Kálmán »Urak és parasztok« című kötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Baráth János urnak. A szerencsének parancsolni nem lehet. A nyereményeket mi rendesen elküldjük, mert ön is megkapta volt annak idején. A talány nem felel meg. A hír nagyon rémes. Jobb ha nem olvassák az ilyet, mert azáltal tanulnak — sok rosszat az emberek.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. november 2 án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 15.80—16.90 K. *Rorz* 13.40 K-tól 14.00 K-ig. *Arpa* 11.80 K-tól 12.10 K-ig, jobb minőségű 15.40 K-tól 16.60 K-ig. *Zab* 14.50 K. *Tengeri* 10.50 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26.30	25.50	24.30	23.50	23.00	22.40	21.60	19.00	11.80

Buzakorpa finom 8.90 K, durva 8.90 K.

Egyéb magvak: *mák* 60—68 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 30—32 K, *aprószemű* 34—35 K, *tarka* 26—28 K, *lencse* 24—36 K, *borsó héjas* 18—36 K, *lóhere* 46—55 K, *lucerna* 43—54 K, *baltaczim* 12.50—13.50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 440—620 fillér, muhar 480—560 fillér, zsupszalma 280—310 fillér, alomszalma 260—360 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizalt ürü 37—41 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—330 kg. nehéz 91—92 fillér, 280—300 kg.-mos 90—92 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 89—91 fillér, szerb 84—90 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 64—70—, középminőségű 54—62—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 36—52.00, magyar tehén középminőségű 42—62.00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—65.00, szerbiai ökör jobb minőségű 56—60—, kivitel —, középminőségű 34—54—, szerbiai bika 42—52—, szerbia bivaly 30—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősúlyban Élő borju 66—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3.00—4.00 K, csirke 1.30—1.50 K, kappan hizott 3.00 K.—4.00 K. Rucza 4.50—6.00 K. Lud hizott 12—15 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 76—78 K, erdélyi 70—73 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 5.50—5.80 K.

Tejtermékek. Teavaj 1.80—2.10, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1.40—1.50 K, tehénturó 12—14 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 5.00—7.00 1 q 5.00—7.00 Petrezselyem 100 kötés 0.00—0.00, 1 q 5.—8.—, zeller 100 drb 2.00—7.00, karalábé 1.00—1.60, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 2.00 q 6.40—7.20, foghagyma 28—40—, vörösrépa 100 drb. 1—1.60, fehérrépa, fejeskáposzta 00—00—, kelkáposzta 100 drb 2.00—6.00, vöröskáposzta 00—00—, fejjesaláta 1.60—2.60, kötött saláta 0.00—0.00, burgonya rózsa 1 q 3.00—3.20, sárga 3.00—3.50.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**VIII. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1901. november hó 21. és 22-én tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók. Budapest, 1901. évi november hó 3-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.

Most jelent meg Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az O. M. G. E. titkárai szerkesztésében a **KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR** 1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR“ ezen nyolczadik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető

a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatalában,
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

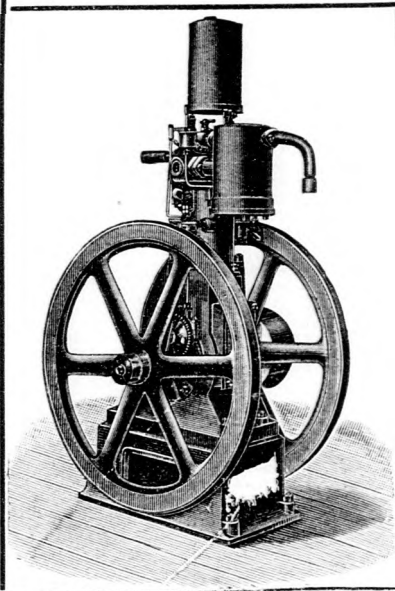
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzínmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzín
lokomobiljaink
(Bánki szabadalma).
**adómentes és
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.
**nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.**
Árjegyzéket kívá-
natra küldünk.

KÜHNE E., MOSON, mezőgazdasági gépgyárában

készülnek és az őszi időnyre szállíthatók: egy- és többvasu aczélekék, leggon-
dosabb kivitelben és szerkezetben. Beronák és rögtörő hengerek,

„Mosoni-Drill“ tolókere-
kes és „Hungaria-Drill“
merítőkorongos bevált sorvetőgépek.

Tisztító- és szelelő-rosták, konkolyválasztógépek.

Borsajtók, szőlőzúzók és bogyózók.

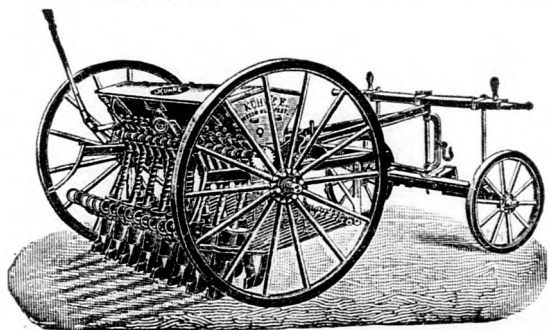
Új! Szabadalmazott Casali-féle nagy
morzsolók erőműhajtásra. Takarmány-
készítógépek.

Takarmánykamra
berendezések.

Főraktár:

Budapest, VI., Váczi-körut 57/a.

— Árjegyzék szívesen küldetik. —

A m. kir. államvasutak téli menetrendje.

Budapest—Hatvan, Budapest—Bicske, Budapest—Párkány-Nánára a vonatok érkezése oda és vissza.

Érvényes 1901. évi október hó 1-től.

Budapest k. p. u. — Hatvan.

Állomások	Gy. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.	
	I.-II.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.
Budapest keleti p. u.	402	304	318	318	408	306	310	320	404	312	302	308	314	1506	328	406	855	1110	1225	1096	1225	1096
Gödöllő	—	—	735	838	750	850	935	1236	235	240	345	520	625	800	1110	1225	1096	1225	1096	1225	1096	
Aszód	—	—	—	—	854	954	1045	143	318	339	—	630	733	911	1225	1096	1225	1096	1225	1096	1225	
Hatvan	—	—	—	—	819	919	1012	211	338	404	446	659	801	938	1011	1082	1011	1082	1011	1082	1011	
	—	—	—	—	944	1038	1136	237	355	427	503	725	827	1005	1225	1096	1225	1096	1225	1096	1225	

Hatvan—Budapest keleti p. u.

Állomások	V. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.	
	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	
Hatvan	327	425	405	309	1505	695	580	530	580	1137	1205	110	454	633	652	803	833	803	833	803	833	
Aszód	—	—	—	—	631	720	833	833	—	—	—	137	521	658	719	—	852	852	852	852	852	
Gödöllő	—	—	—	—	704	746	902	902	—	—	—	206	552	725	745	—	1837	1837	1837	1837	1837	
Budapest k. p. u.	—	—	—	—	706	748	903	903	—	—	—	208	554	726	747	—	—	—	—	—	—	
	—	—	—	—	730	815	1095	1095	—	—	—	310	700	830	850	920	1000	1000	1000	1000	1000	

Budapest keleti p. u. — Bicske.

Állomások	V. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.	
	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	
Budapest keleti p. u.	620	650	850	850	1225	730	215	225	430	430	720	720	950	1045	1045	1045	1045	1045	1045	1045	1045	
Budapest-Ferencváros	635	707	—	—	1230	—	—	236	441	441	731	1002	1050	1050	1050	1050	1050	1050	1050	1050	1050	
Budapest-Kelenföld	649	715	906	906	1245	746	221	244	451	451	740	1011	1110	1110	1110	1110	1110	1110	1110	1110	1110	
Budapest-Kelenföld	—	720	907	907	1246	747	232	245	453	453	741	1014	1118	1118	1118	1118	1118	1118	1118	1118	1118	
Bicske	—	819	945	945	145	826	310	245	557	557	843	1115	1218	1218	1218	1218	1218	1218	1218	1218	1218	

Bicske—Budapest keleti p. u.

Állomások	T. sz. sz.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.		Sz. v.	
	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	
Bicske	435	505	546	746	1255	746	1255	305	431	431	619	742	848	848	848	848	848	848	848	848	848	
Budapest—Kelenföld	544	612	651	849	1333	849	1333	403	536	536	638	846	925	925	925	925	925	925	925	925	925	
Budapest—Kelenföld	547	616	659	859	134	859	134	404	540	540	659	848	925	925	925	925	925	925	925	925	925	
Budapest-Ferencváros	602	627	712	909	—	909	—	415	553	553	—	903	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Budapest keleti p. u.	615	640	725	920	150	920	150	425	605	605	715	915	945	945	945	945	945	945	945	945	945	

× A 7 és 8 sz. vonatnál a szomszédos forgalmi jegyek használatát ki van zárva.

• Kizáródik vasár- és ünnepnap előtti köznapon.

Budapest ny. p. u. — Párkány-Nána és vissza.

Állomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.							
	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.						
Budapest ny. p. u. ind.	555	730	800	905	925	1215	1225	115	145	220	225	415	425	600	615	620	740	800	815	1000	1040	
Palota-Ujpest ind.	608	710	—	923	f. 939	1230	f. 1241	133	—	1235	241	431	f. 438	616	N. Mat	632	756	815	941	f. 1016	1053	
Vác ind.	érk.	érk.	—	érk.	1018	érk.	124	érk.	218	318	érk.	510	érk.	V. S. B.	702	744	—	900	érk.	1100	1132	
Nagy-Máros ind.	819	—	—	1050	—	157	—	233	233	355	—	545	—	—	726	835	—	—	—	1133	1204	
Párkány-Nána érk.	—	848	909	—	1130	—	—	258	258	445	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1214	1243	
Állomások	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.
Párkány-Nána ind.	163	1407	165	117	127	1403	109	143	171	103	173	175	185	177	115	179	181	125	105	1405	183	187
Nagy-Máros ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vác ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palota-Ujpest ind.	517	1614	619	719	802	830	952	1032	1239	—	145	249	342	522	1543	632	804	1832	—	—	949	11022
Budapest ny. p. u. érk.	535	625	635	735	745	815	940	1010	1255	150	200	305	355	540	555	650	820	845	900	925	1005	1015

Az igazgatóság.

Jegyzet: * Ezen vonatonál a szomszédos forgalmu menetjegyek használata ki van zárva
 □ Csak október és április hónapokban közli kedik.

1901. évi forgalom 26000 zsák

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen
juliusszeptemberhónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál.

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára
 Budapest, VI., Nagymező-utca 68.
 Egy és többvasu aczélekei, és talajművelő eszközök elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

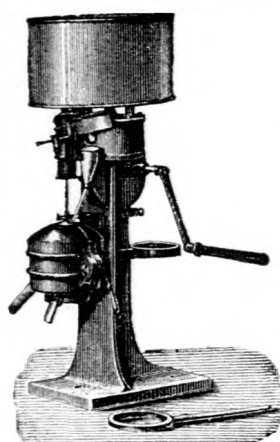
kizárólagos vetőgépgyára
 Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.
 A világhírű
 „Unicum Drill” sorbavető gépek
 úgy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kieserelése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmetve.

A „Mélotte“

jelenleg a legjobb és legolcsóbb

tej-főlözógép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mert

a következő előnyökkel bír:

Legtartósabb szerkezet!

Legnagyobb munkabírás!

Legkönnyebb hajtás!

Legtökéletesebb fölözés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

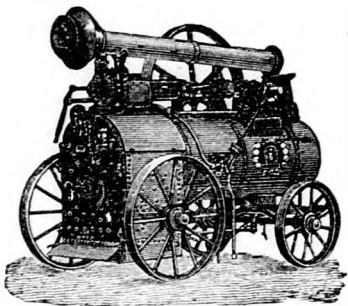
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejjgazdasági gépek.

A magyar kir. államasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és jól javított gőzcséplőkészletek. Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
 vezelői PFANHAUSER A. G.
 ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLÖZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejjgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * BUDAPEST *
 V., Báthory-utca 4. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: ... 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben ... 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokka minden iránybn készséggel szolgál

az igazgatóság

Kurcz Lipót és Társa

photocinkogrefiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografikallag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal,

továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)